

Полтавський державний аграрний університет

Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної
конференції

**«Стратегічний менеджмент
агропродовольчої сфери в умовах
глобалізації економіки: безпека,
інновації, лідерство»**

**28 вересня 2023 року
м. Полтава**

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Національний університет біоресурсів і природокористування
України
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Leibniz institute of agricultural development in transition economies
(Німеччина)
International centre for enterprise and sustainable development (Гана)
Administration of the universidad Carlos III de Madrid (Іспанія)
ISMA University (Латвія)
The University of Occupational Safety Management in Katowice
(Польща)
Academy of Management and Administration in Opole (Польща)
University of Opole (Польща)
Євразійський національний університет ім. Л. Н. Гумільова
(Казахстан)**

МАТЕРІАЛИ

**І Міжнародної науково-практичної конференції
«Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в
умовах глобалізації економіки: безпека, інновації,
лідерство»**

28 вересня 2023 року

Полтава 2023

Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, 28 вересня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 436 с.

У матеріалах конференції розглядаються безпекові та інноваційні особливості стратегічного менеджменту агропродовольчої сфери в умовах актуалізації лідерства в глобальній економіці; практичні рекомендації щодо адаптації, протидії ризикам та підвищення ефективності розвитку суб'єктів господарювання.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

О.А. Галич, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

В.І. Аранчій, к.е.н., професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету,

Т.В. Воронько-Невіднича, к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

V. Riashchenko – dr.oec., prof., expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science,

М.В. Зось-Кіор, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Д.В. Дячков, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Н.В. Баган, PhD з економіки, старший викладач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. LEADERSHIP-ДИЗАЙН СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ В УМОВАХ КРИЗ І БІФУРКАЦІЙ

О. Галич

НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ.....	4
--	---

Т. Воронько-Невіднича

УПРОВАДЖЕННЯ ESG-ПРИНЦИПІВ У ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ.....	7
---	---

В. Базяка, В. Сатановська, Т. Ясінько

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ	9
--	---

Є. Бурий, Є. Білокіз, Д. Пилипенко

СТРАТЕГУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ.....	11
--	----

Н. Вдовенко

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДО ЦІНОУТВОРЕННЯ ДЛЯ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УРАХУВАННЯМ СТРАТЕГІЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГРУП СУСПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ.....	12
--	----

В. Здоров, В. Шелемба, Т. Верхогляд

ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ЗА УМОВ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	16
--	----

Т. Воронько-Невіднича, С. Доля, В. Прошкін

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ.....	18
--	----

<i>В. Вороніна</i>	
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	164
<i>О. Гаращук, В. Куценко, В. Анісімов</i>	
ОСВІТНЯ ПАРАДИГМА ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОВИРОБНИЦТВА В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ.....	167
<i>І. Гнатенко, О. Щур, С. Янечко</i>	
СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙ.....	170
<i>В. Готра, О. Ганущак</i>	
АДАПТАЦІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	172
<i>І. Грунт, А. Дивенець, Р. Корольов</i>	
РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ПРОЕКТНИХ КОМАНД В МЕНЕДЖМЕНТІ.....	174
<i>Д. Залужовський</i>	
МАРКЕТИНГОВЕ ОБІРУНТУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМКІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	175
<i>В. Маргасова, Р. Ганущак</i>	
УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ: СТРАТЕГІЯ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ УМОВИ.....	177
<i>С. Руденко, О. Семеренко</i>	
ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	179
<i>О. Сокурєнко, О. Сторожук</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ АГРАРНИХ СТАРТАПІВ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ	182
<i>О. Таран-Лала, А. Матюхіна, В. Горбань</i>	
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У СТВОРЕННІ НОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ.....	185

травня. Догляд за чурою дуже простий і зводиться до поливу при посушливій погоді, прополюванні бур'янів, підгортання. Зрілості чурою досягає до кінця вересня, але збір бульб проводять тільки після висихання листя – приблизно в кінці жовтня – початку листопада.

При купівлі посадкового матеріалу (бульбочок) слід звернути увагу на їхній зовнішній вигляд. Вони мають бути чистими та неушкодженими. Розмір при посадці значення немає, але перед висадкою в ґрунт бульбочки варто поставити у воду на одну добу – це пришвидшить їх проростання.

Список використаних джерел:

1. Сич З.Д. Гармонія овочевої краси і користі / З.Д. Сич, І.М. Сич. – К.: Арістей, 2005. – 250 с.
2. Гіль Л.С. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 2. Відкритий ґрунт. Навчальний посібник /Л.С. Гіль, А.І. Пашковський, Л.Т. Сулима. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 312 с.

В. Вороніна, к.е.н., доцент,
*Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Агропродовольча сфера – найбільша міжгалузева сфера економіки та є основою життєдіяльності країни, оскільки саме АПК поєднує у собі галузі народного господарства, які відповідають за кінцеве виробництво продуктів харчування. Дана сфера формує аграрний ринок, економічний, соціальний та трудовий потенціал регіонів та забезпечує продовольчу та економічну безпеку.

Інноваційний процес в агропродовольчій сфері – це постійний потік трансформації від НДДКР до нових або покращених продуктів, матеріалів, технологій, форм організації та управління та їх практичного застосування. Безперечно, вихід економіки країни із кризи, стабільна робота сільського

господарства, а також інших областей аграрного сектору та конкурентоспроможність вітчизняних продуктів харчування нерозривно пов'язані з активацією інноваційних процесів [1].

На сьогоднішній день метою інновацій вважається покращення продуктивності агропродовольчого бізнесу для задоволення потреб споживачів та оптимальної роботи переробної промисловості.

Слід зауважити, що останнім часом в країні відбувається дуже повільний розвиток інновацій в агропродовольчій сфері. На наш погляд, основними проблемами, є:

- 1) війна в країні;
- 2) недостатній рівень науково-технічних розробок;
- 3) низька інвестиційна активність, яка переважно пов'язана з тривалим терміном окупності інвестицій;
- 4) брак кваліфікованого персоналу організацій АПК у галузі інноваційного менеджменту;
- 5) посилення конкуренції із зарубіжними інноваціями;
- 6) великий ризик інновацій;
- 7) застосування застарілих технологій у сільськогосподарському виробництві країни;
- 8) посилення монополізації в агропродовольчій сфері;
- 9) скорочення державної підтримки аграрного сектору та державного фінансування науково-технічних програм тощо.

При аналізі проблем ми дійшли висновку, що формування комплексної інноваційної системи, яка дозволяє підвищити ефективність розвитку агропромислового комплексу загалом, пов'язане з реалізацією наступних напрямів [2]:

- 1) активізація науки та економіки;
- 2) вдосконалення правової та нормативної підтримки інновацій;
- 3) створення державної фінансової підтримки підприємств аграрного сектору, зайнятих впровадженням інновацій;
- 4) розробка інноваційних проектів та їх відбір на конкурентній основі;
- 5) залучення інвесторів для впровадження науково-технічних досягнень у виробничу діяльність підприємств;
- 6) залучення перспективного кваліфікованого персоналу та навчання інноваційним методам виробництва;

7) вдосконалення організаційно-економічного механізму технологічної безпеки аграрного сектора;

8) міжнародне співробітництво, обмін досвідом із іноземними партнерами в галузі інновацій;

9) створення механізму вільної конкуренції між суб'єктами інноваційної діяльності та формування ринку інновацій;

10) розробка та впровадження в практику дієвих механізмів стимулювання інновацій в агропродовчій сфері;

11) надання пільг аграрним підприємствам, які активно втілюють інноваційні розробки у своїй виробничій діяльності.

Також, потрібне суттєве вдосконалення податкової системи в аграрній науковій сфері з метою здійснення активної інвестиційної діяльності всіма суб'єктами господарювання АПК незалежно від форм власності та видів фінансування [3].

Величезне значення має розвиток перспективних напрямів науково-технічного прогресу в аграрному секторі та розвиток інноваційних процесів у всіх його секторах.

Забезпечити задані цілі можна за допомогою використання унікальних підходів та методів управління інноваціями, поєднання різних типів інновацій, покращення ролі держави у стимулюванні інновацій.

Таким чином, широке застосування та впровадження інновацій є обов'язковим елементом сучасного виробництва, вирішенням соціально-економічних проблем агропродовольчої сфери, які пов'язані з пошуком механізмів підвищення економічних показників діяльності аграрних підприємств та забезпеченням населення високоякісною органічною продукцією.

За умови саме комплексної модернізації, інвестицій та інноваційної спрямованості сільське господарство зможе у найближчому майбутньому стати конкурентоспроможним і вийти на новий рівень свого розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Скрипник В. В. Інноваційний розвиток аграрних підприємств України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2021. № 20. С. 19-24. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/252585>

2. Щуревич Л. М. Інноваційні перспективи в розвитку аграрного сектору в Україні. *Інвестиції: практика та досвід. Серія «Державне управління»*. 2018. Вип. 10. С. 101-105.

3. Вороніна В. Л. Науково-технічна політика та підтримка інноваційного розвитку підприємств: світовий досвід. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 18 травня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 84-87. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/workspaceitems/17657/view>*

О. Гаращук, д.е.н., професор,
*Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*
В. Куценко, д.е.н., професор,
В. Анісімов, м.н.с.,
*ДУ «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку НАН України»,
м. Київ, Україна*

ОСВІТНЯ ПАРАДИГМА ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОВИРОБНИЦТВА В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Сільське господарство наразі являє собою провідну галузь економіки сучасної України, адже саме прибутки від експорту сільгоспвиробництва слугують головним наповнювачем державного бюджету України.

Агропродовольча сфера, як видається, має зберігати свої теперішні позиції в національній економіці України і в період її повоєнного відновлення. Разом із тим, треба мати на увазі, що Україна не є світовим лідером за показниками ефективності аграрного виробництва – врожайності сільськогосподарських культур, продуктивності тваринництва та ін., які в нашій країні нижчі ніж у розвинених країнах, маючих набагато гірші умови для сільгоспвиробництва. Особливо показовим у цьому зв'язку є приклад Ізраїлю, де фактично в умовах пустелі функціонує високопродуктивне сільгоспвиробництво орієнтоване на експорт цілого ряду видів сільгосппродукції. Це є результатом впровадження інноваційних технологій, що на 95%